

Informacje dotyczące adekwatności kapitałowej grupy kapitałowej BNP Paribas Bank Polska SA na dzień 31 grudnia 2010 roku (Filar 3)

BNP PARIBAS | Bank zmieniającego się świata

Spis treści

1.	Wstęp	2
2.	BNP Paribas Bank Polska SA	2
2.1.	Metody oceny adekwatności kapitałowej	2
2.2.	Ekspozycja ważona ryzykiem na ryzyko kredytowe	4
3.	Grupa BNP Paribas	5
3.1.	Zasady konsolidacji stosowane w grupie BNP Paribas	5
3.1.1.	Zakres konsolidacji	5
3.1.2.	Metody konsolidacji	5
3.1.3.	Zakres konsolidacji ostrożnościowej	6
3.2.	Zarządzanie ryzykiem	6
3.3.	Ryzyko kredytowe oraz kontrahenta	7
3.3.1.	Ryzyko kredytowe	8
3.3.2.	Ryzyko Kontrahenta	12
3.3.3.	Sekurytyzacja	13
3.3.4.	Techniki ograniczające ryzyko kredytowe	14
3.4.	Ryzyko rynkowe	15
3.4.1.	Ryzyko stóp procentowych	15
3.4.2.	Zaangażowanie kapitałowe w portfelu bankowym	16
3.5.	Ryzyko operacyjne	16

1. Wstęp

Zgodnie z Ustawą Prawo bankowe (Artykuł 111a, ust. 1) oraz zawartymi w niej przepisami wykonawczymi banki mają obowiązek ogłaszania w sposób ogólnie dostępny, informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących ich adekwatności kapitałowej. Uchwała Komisji Nadzoru Finansowego nr 385/2008 z dnia 17 grudnia 2008 roku określa zasady i metody ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących ich adekwatności kapitałowej oraz podaje zakres tych informacji.

„Zasady dotyczące upubliczniania informacji nt. adekwatności kapitałowej Fortis Banku Polska SA” określają zakres, częstotliwość, termin, formę i miejsce ujawniania przez BNP Paribas Bank Polska SA informacji dotyczących adekwatności kapitałowej.

Zgodnie z obowiązkiem opisanym w paragrafie 2, ust. 1 Uchwały nr 385/2008, BNP Paribas Bank Polska SA upublicznia informacje na podstawie Załączników 1 i 2 do Uchwały nr 385/2008 dotyczących danych skonsolidowanych grupy BNP Paribas.

Zgodnie z obowiązkiem opisanym w paragrafie 3, ust. 4 Uchwały nr 385/2008 BNP Paribas Bank Polska SA upublicznia informacje w oparciu o dane dostępne na najwyższym krajowym poziomie konsolidacji.

2. BNP Paribas Bank Polska SA

Akcje Banku notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. od 7 listopada 1994 roku. Od roku 2004, akcje Banku notowane są w systemie kursu jednolitego.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku grupa kapitałowa BNP Paribas Bank Polska SA stanowiła część BNP Paribas SA, międzynarodowej instytucji finansowej z siedzibą w Paryżu. Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli jest bezpośrednim podmiotem dominującym BNP Paribas Bank Polska SA posiadającym 99,87% akcji Banku, z czego bezpośrednio 78,13%, a 21,74% poprzez Dominet S.A.

Tabela 1. Struktura właścicielska Fortis Banku Polska SA na dzień 31 grudnia 2010

Saldo na 31 grudnia 2010	Liczba posiadanych akcji	% zakładowego kapitału	liczba głosów WZA*	% ogólnej liczby głosów*
Fortis Bank S.A./NV	18 848 593	78,13%	18 848 593	78,13%
Dominet SA **	5 243 532	21,74%	5 243 532	21,74%
Pozostali	31 381	0,13%	31 381	0,13%
Razem:	24 123 503	100,00%	24 123 503	100,00%

* BNP Paribas SA jest podmiotem dominującym (74,93% akcji) Fortis Banku SA/NV z siedzibą w Brukseli.

** Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli jest podmiotem dominującym (100% akcji) Dominet SA.

BNP Paribas Bank Polska SA jest podmiotem dominującym Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych Fortis Private Investments SA posiadającym 100% jego akcji.

Na potrzeby niniejszego raportu grupę kapitałową BNP Paribas Bank Polska SA zdefiniowano jako grupę składającą się z dwóch podmiotów:

1. BNP Paribas Bank Polska SA (do 29 kwietnia 2011 roku działający pod nazwą Fortis Bank Polska SA)
2. Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Fortis Private Investments S.A.

2.1. Metody oceny adekwatności kapitałowej

Przedstawiona w niniejszym dokumencie metoda szacowania kapitału wewnętrznego w coraz większym stopniu pokrywa się z metodami grupy BNPP, wraz z definicjami rodzajów ryzyka i odpowiednimi politykami. Jednakże metody ilościowe stosowane w 2010 roku nadal bazują na podejściu stosowanym w Fortis.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to ryzyko niezdolności Banku do wywiązania się ze swych zobowiązań przy zachowaniu akceptowalnych kosztów w określonej walucie i lokalizacji.

Bank uznaje, że pomimo istotnego wpływu ryzyka płynności na jego działalność, w praktyce trudno jest uzasadnić ograniczanie tego ryzyka poprzez zastosowanie buforu kapitałowego. Dlatego też Bank nie przeznaczył kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności.

Obecnie sposób zarządzania ryzykiem płynności w coraz większym stopniu zmierza w kierunku metod i polityk stosowanych przez grupę BNP Paribas.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to ryzyko poniesienia straty ekonomicznej z tytułu kredytów i należności, obecnych lub przyszłych, wymagalnych z uwagi na wcześniejsze zobowiązania, wynikające z migracji jakości kredytowej dłużników Banku, co ostatecznie może spowodować niewykonanie zobowiązania. Głównymi elementami oceny jakości kredytowej jest prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (defaultu) oraz oczekiwana wysokość odzyskanej kwoty kredytu lub należności w przypadku niewywiązywania się z zobowiązań.

Ryzyko kredytowe powstaje w związku z działalnością kredytową oraz transakcjami rynkowymi, inwestycyjnymi i płatnościami, które mogą narazić Bank na ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta.

Na potrzeby procesu oceny kapitału wewnętrznego ryzyko kredytowe mierzy się stosując technikę VaR oraz parametry ryzyka takie jak LGD (strata z tytułu niewykonania zobowiązania), PD (prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania) oraz EAD (wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania). Bank oblicza nieoczekiwane straty wykorzystując powyższą metodę oraz uwzględniając dywersyfikację linii biznesowych.

Następnie nieoczekiwane straty przeliczane są na kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego przy wykorzystaniu mnożników kapitałowych.

Obecnie sposób zarządzania ryzykiem kredytowym w coraz większym stopniu zmierza w kierunku metod i polityk stosowanych przez grupę BNP Paribas.

Ryzyko rynkowe (ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe) oraz ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Ryzyko rynkowe jest określane jako ryzyko poniesienia straty ekonomicznej w wyniku niekorzystnych zmian parametrów rynkowych, będących lub nie będących bezpośrednio w obrocie.

Parametry rynkowe będące w obrocie obejmują m.in. kursy walutowe, ceny papierów wartościowych i towarów, ceny instrumentów pochodnych jak również czynniki powiązane takie jak stopy procentowe, spready kredytowe, zmienność implikowana lub korelacja implikowana.

Parametry rynkowe nie będące w obrocie wynikają z założeń opartych o modele lub analizy statystyczne, np. korelacje.

Płynność stanowi istotny składnik ryzyka rynkowego. W przypadku niskiego poziomu płynności lub jej braku, zbywanie towarów lub instrumentów po cenie równej ich szacowanej wartości może okazać się niemożliwe.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej to ryzyko poniesienia straty ekonomicznej w wyniku niedopasowania stóp procentowych, terminów zapadalności lub cech aktywów i pasywów. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej mierzy się w portfelach niehandlowych.

W zakresie dotyczącym kapitału wewnętrznego zidentyfikowano następujące kategorie ryzyka: ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko stopy procentowej w portfelu handlowym oraz ryzyko walutowe. Wymogi kapitałowe dla ryzyka rynkowego obliczane są w Banku przy pomocy VaR oraz przy założeniu, że dotychczasowa pozycja zostanie zachowana przez okres jednego roku przy poziomie ufności 99,97%.

Obecnie sposób zarządzania ryzykiem rynkowym w coraz większym stopniu zmierza w kierunku metod i polityk stosowanych przez grupę BNP Paribas.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko poniesienia straty ekonomicznej wynikające z zastosowania nieodpowiednich lub nieskutecznych procesów wewnętrznych lub na skutek zdarzeń zewnętrznych, niezależnie od tego czy zdarzenia te miały charakter umyślny, przypadkowy lub wystąpiły z przyczyn naturalnych. Podstawą zarządzania ryzykiem operacyjnym jest analiza przyczynowo-skutkowa zdarzenia.

Procesy wewnętrzne obejmują m.in. kwestie z zakresu systemów informatycznych wykorzystywanych w banku jak również zarządzania zasobami ludzkimi. Przez zdarzenia zewnętrzne rozumie się zdarzenia takie jak: powodzie, pożary, trzęsienia ziemi czy ataki terrorystyczne. Zakres ryzyka operacyjnego nie obejmuje zdarzeń rynkowych lub

kredytowych takich jak prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (defaultu) lub zmiana wartości, które mają wpływ na ryzyko kredytowe i rynkowe. Ryzyko operacyjne obejmuje natomiast ryzyko prawne i podatkowe, ryzyko związane z systemami informatycznymi oraz ryzyko braku zgodności.

Do obliczenia kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia przewidzianych bądź nieprzewidzianych strat związanych z ryzykiem operacyjnym Bank stosuje metodę opartą na Metodzie Podstawowego Wskaźnika (BIA), z której korzysta się również przy obliczaniu wymogów kapitałowych Filaru 1.

Zgodnie z założeniem Banku, aby przydzielić kapitał wewnętrzny, wspomniany wskaźnik oblicza się zgodnie z podejściem określonym w Uchwale nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego, Załącznik 14, część II „Metoda Podstawowego Wskaźnika”. Aby obliczyć nieoczekiwaną stratę Bank mnoży wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z BIA przez wskaźnik ustalony za pomocą podejścia eksperckiego.

Obecnie sposób zarządzania ryzykiem operacyjnym w coraz większym stopniu zmierza w kierunku metod i polityk stosowanych przez grupę BNP Paribas.

Ryzyko biznesowe, utraty reputacji i strategiczne

Ryzyko biznesowe (zwane również ryzykiem nieosiągnięcia progu rentowności) to ryzyko uzyskania ujemnego dochodu operacyjnego (z pominięciem wpływu innych rodzajów ryzyka, np. ryzyka rynkowego lub operacyjnego) spowodowane niezdolnością dopasowania kosztów do przychodów. Przyczyną takiego stanu rzeczy mogą być zmiany zachodzące w otoczeniu biznesowym oraz nieelastyczna struktura kosztów, która uniemożliwia odpowiednie ich skorygowanie.

Ryzyko utraty reputacji rozumie się jako ryzyko utraty wiarygodności w oczach klientów, kontrahentów, dostawców, pracowników, akcjonariuszy, organów nadzoru oraz pozostałych interesariuszy, których zaufanie jest dla Banku warunkiem koniecznym do prowadzenia bieżącej działalności.

Ryzyko strategiczne związane jest z ryzykiem spadku ceny rynkowej akcji w wyniku wyborów o znaczeniu strategicznym dokonywanych przez Bank.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny niezbędny do pokrycia ryzyka biznesowego, strategicznego oraz utraty reputacji. Ryzyka zaliczane do tej grupy oceniane są pod względem zdefiniowanych rodzajów zdarzeń oraz zgodnie z dwiema miarami: poziomem potencjalnej straty i poziomem istotności. Do kategorii rodzajów ryzyka biznesowego zaliczono również ryzyko związane z procesem integracji.

Obecnie sposób zarządzania ryzykiem biznesowym, utraty reputacji i strategicznym w coraz większym stopniu zmierza w kierunku metod i polityk stosowanych przez grupę BNP Paribas.

2.2. Ekspozycja ważona ryzykiem na ryzyko kredytowe

Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Uchwały nr 385/2008, § 4, ust. 2, Bank upublicznia kwoty, które stanowią 8% ekspozycji ważonej ryzykiem, oddzielnie dla każdej klasy ekspozycji:

Tabela 2. Ekspozycje ważone ryzykiem BNP Paribas Banku Polska SA na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Klasa ekspozycji		Całkowity wymóg kapitałowy z tytułu następujących rodzajów ryzyka: kredytowego, kontrahenta, rozmycia oraz dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie [w PLN]
Ekspozycje wykorzystaniu metody standardowej	Rządy i banki centralne	13 386
	Samorządy i władze lokalne	2
	Organy administracyjne oraz podmioty nie prowadzące działalności gospodarczej	154 470
	Wielostronne banki rozwoju	0
	Organizacje międzynarodowe	0
	Banki - Instytucje	15 961 987
	Przedsiębiorstwa	232 746 653
	Klienci detaliczni	121 320 313
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	537 509 739
	Przeterminowane	53 244 995
	Kategorie wysokiego ryzyka regulacyjnego	2 941
	Obligacje zabezpieczone	0
	Ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji i przedsiębiorców	0
	Ekspozycje z tytułu uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania	0
	Pozostałe ekspozycje	8 315 631
	Razem	969 270 116

Według BNP Paribas, powyższy podział ekspozycji ważonych ryzykiem według klas ryzyka jest zbyt szczegółowy zważywszy na wielkość BNP Paribas Bank Polska SA. Jedynym powodem, dla którego przedstawia się tak szczegółowy podział jest stosowanie się do Załącznika nr 1 do Uchwały nr 385/2008, rozdział 4, ust. 2.

W celu uzyskania dalszych informacji określonych w Załączniku nr 1 do Uchwały nr 385/2008, paragraf 4, ust. 3 i 4, patrz Noty 32.6.1 i 32.6.2 w Rocznym Sprawozdaniu Finansowym Fortis Banku Polska SA za rok 2010.

3. Grupa BNP Paribas

Grupa BNP Paribas, wiodący dostawca usług bankowych i finansowych w Europie, działa na czterech rodzimych rynkach detalicznych: w Belgii, Francji, we Włoszech i w Luksemburgu. Grupa prowadzi działalność w ponad 80 krajach i zatrudnia ponad 200 000 pracowników, w tym 160 000 pracowników w Europie. BNP Paribas zajmuje czołowe pozycje w trzech głównych obszarach swojej działalności: bankowości detalicznej, Personal Finance i Equipment Solutions.

BNP Paribas SA jest podmiotem dominującym grupy BNP Paribas.

3.1. Zasady konsolidacji stosowane w grupie BNP Paribas

3.1.1. Zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdania finansowe BNP Paribas obejmują wszystkie podmioty znajdujące się pod wyłączną lub wspólną kontrolą grupy, lub na które grupa wywiera znaczący wpływ, z wyjątkiem tych podmiotów, których konsolidacja jest nieistotna z punktu widzenia grupy. Konsolidacja podmiotu uważana jest za nieistotną, jeżeli jej wkład w skonsolidowane sprawozdania finansowe nie przekracza następujących trzech progów: 8 milionów euro skonsolidowanych przychodów, 1 milion euro skonsolidowanych przychodów operacyjnych brutto lub dochodu netto przed podatkiem, lub 40 milionów euro całkowitych skonsolidowanych aktywów. Spółki posiadające udziały w spółkach skonsolidowanych również podlegają konsolidacji.

Podmioty zależne podlegają konsolidacji od momentu przejęcia przez grupę skutecznej kontroli nad tymi podmiotami. Podmioty podlegające kontroli tymczasowej są uwzględniane w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych do momentu ich zbycia.

Grupa konsoliduje również spółki celowe (Special Purpose Entities, SPE) utworzone specjalnie w celu zarządzania transakcją lub grupą podobnych transakcji, nawet jeżeli grupa nie posiada udziału w kapitale takiej spółki, pod warunkiem, że istota relacji wskazuje na sprawowanie kontroli przez grupę.

3.1.2. Metody konsolidacji

Przedsiębiorstwa pod wyłączną kontrolą grupy podlegają pełnej konsolidacji. Grupa sprawuje wyłączną kontrolę nad przedsiębiorstwem, gdy ma wpływ na jego politykę finansową i operacyjną, co pozwala na osiągnięcie korzyści z działalności tego przedsiębiorstwa.

Przysługujące obecnie lub wymienialne potencjalne prawa do głosu uwzględniane są przy określaniu poziomu sprawowanej kontroli.

Spółki kontrolowane wspólnie podlegają konsolidacji metodą proporcjonalną. Grupa sprawuje wspólną kontrolę, gdy na mocy ustaleń umownych decyzje strategiczne, finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron, które wspólnie sprawują kontrolę.

Przedsiębiorstwa pod znaczącym wpływem grupy (podmioty powiązane) rozliczane są za pomocą metody praw własności. Znaczący wpływ rozumiany jest jako prawo do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji związanych polityką finansową i operacyjną przedsiębiorstwa bez sprawowania nad nim kontroli. O znaczącym wpływie mówi się, gdy grupa posiada, bezpośrednio lub pośrednio, 20 lub więcej procent głosów w danym przedsiębiorstwie. Udziały poniżej 20% są wykluczone z konsolidacji, chyba że są to inwestycje strategiczne, a grupa skutecznie wywiera znaczący wpływ. Udziały mniejszościowe przedstawiane są oddzielnie w skonsolidowanym bilansie oraz rachunku wyników. Przy obliczaniu udziałów mniejszościowych uwzględnia się pozostałe kumulacyjne

akcje uprzywilejowane sklasyfikowane jako instrumenty kapitałowe wyemitowane przez podmioty zależne, jeżeli udziałów tych nie posiada grupa.

3.1.3. Zakres konsolidacji ostrożnościowej

Zgodnie z francuskimi regulacjami bankowymi (Regulacja 2000-03 CRBF z dnia 6 września 2000 roku), grupa BNP Paribas zdefiniowała zakres konsolidacji ostrożnościowej w celu monitorowania wskaźników adekwatności kapitałowej skonsolidowanych danych.

Ogólnie, zakres konsolidacji ostrożnościowej jest identyczny z zakresem konsolidacji, z wyjątkiem kwestii dotyczących towarzystw ubezpieczeniowych, zbywania aktywów oraz transferu ryzyka (podmioty sekurytyzacyjne oraz spółka zależna Dérivés Garantis są wykluczone z zakresu konsolidacji ostrożnościowej).

Pełny wykaz podmiotów skonsolidowanych zawarto w sprawozdaniu rocznym grupy BNP Paribas w punkcie 5.1. W żadnym z podmiotów należących do grupy BNP Paribas nie wystąpił problem z niedoborem kapitału.

3.2. Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem należy do kluczowych zadań w bankowości. W BNP Paribas metody i procedury operacyjne stosowane w całej organizacji są przystosowane do skutecznego rozwiązywania tej kwestii. Całość procesu nadzoruje przede wszystkim Departament Zarządzania Ryzykiem Grupy (GRM) odpowiedzialny za pomiar i kontrolę różnych rodzajów ryzyka na poziomie grupy. Departament ten działa niezależnie od obszarów działalności podstawowej, linii biznesowych i terytoriów oraz podlega bezpośrednio Zarządowi grupy. Zespół ds. Zachowania Zgodności (Compliance) grupy (GC) monitoruje ryzyko operacyjne pod nadzorem GRM, który w ramach kontroli stałej jest odpowiedzialny za wszystkie procedury zarządzania ryzykiem oraz ryzyko utraty reputacji.

Pierwotną odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem ponoszą pionierzy i linie biznesowe, które proponują transakcje bazowe, natomiast GRM jest odpowiedzialny za zagwarantowanie, że ryzyka podejmowane przez Bank są zgodne z jego polityką, progiem rentowności i celami ratingowymi. Kategorie ryzyka raportowane przez BNP Paribas zmieniają się zgodnie z rozwojem metod oraz wymogami nadzoru. BNP Paribas zarządza następującymi kategoriami ryzyka: utraty reputacji, strategii, kredytowym i kontrahenta, rynkowym, operacyjnym, braku zgodności, aktywów i pasywów, płynności oraz refinansowania, nieosiągnięcia progu rentowności oraz koncentracji.

Ryzyko utraty reputacji i ryzyko strategii to kwestie w gestii zarządzania najwyższego szczebla i stanowią one odpowiedzialność udziałowców.

Ryzyko kredytowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu kredytów i należności, obecnych i przyszłych, wymagalnych z uwagi na wcześniejsze zobowiązania, wynikające ze zmiany jakości kredytowej dłużników Banku, co ostatecznie może spowodować niewykonanie zobowiązania. Głównymi elementami oceny jakości kredytowej jest prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (defaultu) oraz oczekiwana wysokość odzyskanej kwoty kredytu lub należności w przypadku niewywiązywania się z zobowiązań.

Ryzyko kredytowe mierzy się na poziomie portfela uwzględniając korelacje pomiędzy wartością kredytów i należności składających się na analizowany portfel.

Ryzyko kontrahenta jest przejawem ryzyka kredytowego w transakcjach rynkowych, inwestycyjnych i/lub płatniczych, które potencjalnie narażają Bank na ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta. Ryzyko to jest obustronne w przypadku kontrahenta, z którym zawarto jedną lub więcej transakcji rynkowych. Poziom tego ryzyka może zmieniać się w czasie w zależności od parametrów rynkowych, które wpływają na wartość istotnych instrumentów rynkowych.

Ryzyko rynkowe to ryzyko poniesienia straty w wyniku niekorzystnych zmian parametrów lub cen rynkowych, możliwych do zaobserwowania bezpośrednio lub pośrednio.

Możliwe do zaobserwowania parametry rynkowe obejmują m.in. kursy wymiany, stopy procentowe, ceny papierów wartościowych i towarów. Czynniki niemożliwe do zaobserwowania bazują na założeniach roboczych takich jak parametry zawarte w modelach lub na analizach statystycznych lub ekonomicznych nie potwierdzonych informacjami z rynku.

Płynność stanowi istotny składnik ryzyka rynkowego. W momentach ograniczonej płynności lub jej braku, towary lub instrumenty mogą nie być zbywane lub mogą być zbywane po cenie innej niż ich szacowana wartość.

Ryzyko operacyjne to ryzyko poniesienia straty wynikające z zastosowania nieodpowiednich lub nieskutecznych procesów wewnętrznych lub na skutek zdarzeń zewnętrznych, niezależnie od tego czy zdarzenia te miały charakter umyślny, przypadkowy lub wystąpiły z przyczyn naturalnych. Podstawą zarządzania ryzykiem operacyjnym jest analiza przyczynowo-skutkowa zdarzenia.

Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko związane z zasobami ludzkimi, ryzyko prawne, podatkowe, systemów informatycznych, ryzyko błędnego przetwarzania, ryzyko związane z publikowaniem informacji finansowych oraz implikacje finansowe wynikające z ryzyka utraty reputacji i braku zgodności.

Zgodnie z francuskimi regulacjami, ryzyko braku zgodności to ryzyko związane z nałożeniem prawnych, administracyjnych lub dyscyplinarnych sankcji oraz poniesienie przez Bank znacznych strat finansowych w wyniku postępowania niezgodnie z przepisami prawa, regulacjami, kodeksami postępowania, standardami dobrych praktyk stosowanymi w działalności bankowej i finansowej (w tym instrukcjami wydawanymi przez kadre zarządzającą, w szczególności realizując wytyczne organów nadzorczych).

Z definicji, powyższe ryzyko należy do podkategorii ryzyka operacyjnego.

Ryzyko utraty reputacji jest przede wszystkim uzależnione od wszystkich pozostałych rodzajów ryzyka ponoszonego przez Bank.

Ryzyko związane z zarządzaniem aktywami i pasywami to ryzyko poniesienia straty w wyniku niedopasowania stóp procentowych, terminów zapadalności lub cech aktywów i pasywów. W kontekście działalności bankowej, ryzyko związane z zarządzaniem aktywami i pasywami powstaje w portfelach niehandlowych i dotyczy przede wszystkim ogólnego ryzyka stóp procentowych.

Ryzyko płynności i refinansowania to ryzyko niezdolności Banku do wywiązania się ze swych zobowiązań przy zachowaniu akceptowalnych kosztów w określonej walucie i lokalizacji.

Ryzyko prognozy rentowności to ryzyko poniesienia straty operacyjnej w wyniku zmian w środowisku gospodarczym, które prowadzą do spadku przychodów w połączeniu z niewystarczającą elastycznością kosztową.

Ryzyko strategiczne to ryzyko możliwości spadku ceny akcji Banku w wyniku decyzji o znaczeniu strategicznym podejmowanych przez Bank.

Ryzyko koncentracji oraz jego następstwa, rezultaty zróżnicowania, są elementem każdego ryzyka, w szczególności kredytowego, rynkowego i operacyjnego, przy których używa się parametrów korelacji uwzględnionych w odpowiadających im modelach ryzyka. Ocenia się je na poziomie skonsolidowanym grupy oraz na poziomie konglomeratu finansowego.

3.3. Ryzyko kredytowe oraz kontrahenta

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku, ekspozycja brutto grupy na ryzyko kredytowe (zakres konsolidacji ostrożnościowej) wyniosła 1.296 miliarda euro, w porównaniu do 1.272 miliona euro na 31 grudnia 2009 roku. Portfel ten, analizowany poniżej pod względem zróżnicowania, składa się ze wszystkich ekspozycji na ryzyko kredytowe, z wyłączeniem pozycji sekurytyzacji oraz pozostałych aktywów nie związanych ze zobowiązaniami kredytowymi.

Poniższa tabela przedstawia również ekspozycję na ryzyko kontrahenta (mierzone jako ekspozycja w momencie niewykonania zobowiązań) w podziale na klasy aktywów według NUK na umowy na instrumenty pochodne oraz transakcje pożyczek papierów wartościowych, bez wpływu umów kompensacyjnych.

Tabela 3. Ekspozycje na ryzyko kredytowe i ryzyko kontrahenta w podziale na klasy aktywów według NUK

	Ekspozycje na ryzyko kredytowe			Ekspozycja na ryzyko kontrahenta w momencie niewykonania zobowiązania		
	IRBA (metoda wewnętrznych ratingów)	Metoda standardowa	Razem	IRBA (metoda wewnętrznych ratingów)	Metoda standardowa	Razem
	W milionach euro					
Rządy i banki centralne	174 362	19 618	193 980	8 997	6 9 003	
Klienci korporacyjni	446 141	154 683	600 824	42 212	2 555	44 767
Instytucje	100 104	27 217	127 321	37 635	898	38 533
Klienci detaliczni	198 304	176 009	374 313	-	12	12
Pozycje sekurytyzacji	53 332	3 784	57 116			
Pozostałe aktywa inne niż zobowiązania kredytowe		89 455	89 455			
EKSPOZYCJA RAZEM	972 243	470 766	1 443 009	88 844	3 471	92 315

3.3.1. Ryzyko kredytowe

Działalność kredytowa Banku podlega Ogólnej polityce kredytowej zatwierdzonej przez Komitet Ryzyka pod przewodnictwem Prezesa Zarządu (CEO). Zadaniem komitetu jest określenie strategii zarządzania ryzykiem w grupie.

3.3.1.1. Dywersyfikacja ryzyka kredytowego

Zróżnicowanie branżowe

Podział ekspozycji według branż jest starannie monitorowany i uwzględniane jest przyszłe kształtowanie się pozycji oraz rozwój zasad zarządzania ekspozycją Banku.

Tabela 4. Podział ryzyka kredytowego według klas aktywów NUK oraz segmentu korporacyjnego na 31 grudnia 2010 roku.

Klasa aktywów	% ekspozycji razem	Klasa aktywów	% ekspozycji razem	Klasa aktywów	% ekspozycji razem	Klasa aktywów	% ekspozycji razem
Handel, sprzedaż hurtowa	6%	Energia z wyłączeniem elektryczności	3%	Pozostałe	4%	Media (elektryczność, gaz, woda itp)	2%
Górnictwo i hutnictwo	2%	Handel, sprzedaż detaliczna	2%	Opieka medyczna i leki	1%	Rządy i banki centralne	15%
IT i elektronika	1%	Budownictwo	2%	Usługi B2B	4%	Instytucje	14%
Nieruchomości	4%	Przemysł chemiczny z wyłączeniem farmaceutyków	1%	Usługi w zakresie komunikacji	1%	Klienci detaliczni	30%
Urządzenia z wyłączeniem IT	2%	Rolnictwo, produkcja żywności i tytoniu	2%	Transport i logistyka	4%		

Zróżnicowanie geograficzne

Ryzyko kraju to suma wszystkich ekspozycji na ryzyko niewykonania swoich zobowiązań przez kontrahentów w danym kraju. Nie jest ono równoznaczne z ryzykiem niewypłacalności kraju, które jest sumą wszystkich ekspozycji rządu i różnych jednostek z nim powiązanych. Ryzyko kraju odzwierciedla ekspozycję Banku na dane otoczenie gospodarcze i polityczne uwzględniane przy ocenie jakości kontrahenta.

Poniższy podział geograficzny bazuje na kraju, w którym kontrahent prowadzi swoją działalność podstawową, bez uwzględnienia lokalizacji jego siedziby głównej.

Tabela 5. Podział geograficzny ryzyka kredytowego według kraju, w którym kontrahent prowadzi działalność na dzień 31 grudnia 2010 roku

Region	% ekspozycji razem	Region	% ekspozycji razem	Region	% ekspozycji razem
Azjatyckie rynki wschodzące	5%	Region Morza Śródziemnego	1%	Holandia	3%
Australia i Japonia	3%	Turcja	2%	Francja	26%
Ameryka Łacińska	2%	Europa Centralna i Wschodnia	3%	Belgia i Luksemburg	13%
Ameryka Północna Kraje Zatoki	12%	Pozostała część Europy Zachodniej	8%	Włochy	12%
Perskiej i Afryka	3%	Niemcy	3%	Wielka Brytania	4%

Podział geograficzny ekspozycji portfela pozostaje zrównoważony i stabilny. Grupa zachowała swój w głównej mierze europejski wymiar (72% na 31 grudnia 2010 w porównaniu do 73% na 31 grudnia 2009).

3.3.1.2. Trwała utrata wartości aktywów finansowych

Utrata wartości kredytów, należności oraz aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, rezerwy na zobowiązania finansowe i zobowiązania o charakterze gwarancyjnym

Strata z tytułu utraty wartości jest ujmowana w kredytach oraz aktywach finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności gdy (i) istnieją obiektywne przesłanki spadku wartości wskutek zdarzenia, które wystąpiło po udzieleniu kredytu lub nabyciu aktywów; (ii) zdarzenie ma wpływ na kwotę i przyszłe przepływy pieniężne; a (iii) konsekwencje danego zdarzenia można wiarygodnie oszacować. Kredyty ocenia się wstępnie celem potwierdzenia utraty wartości indywidualnie, a następnie w zakresie całego portfela. Podobne zasady stosuje się przy zobowiązaniach finansowych i zobowiązaniach o charakterze gwarancyjnym grupy, z prawdopodobieństwem uruchomienia uwzględnionym w ocenie zobowiązań finansowych.

Zmiany w wartości strat z tytułu utraty wartości ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Koszt ryzyka”. Każde następne zmniejszenie wartości straty z tytułu utraty wartości, które można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem zaistniałym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości, jest ujmowane w rachunku zysków i strat również w pozycji „Koszt ryzyka”. Gdy dane aktywa utraciły swoją wartość, dochód na wartości księgowej aktywów obliczany według początkowej, efektywnej stopy procentowej używanej do dyskontowania oszacowanych przepływów pieniężnych możliwych do odzyskania, ujemnie się w rachunku wyników jako „Dochód odsetkowy”.

Straty z tytułu utraty wartości kredytów i należności są zazwyczaj księgowane na oddzielnym rachunku rezerwy, co zmniejsza kwotę, w jakiej kredyty lub należności zostały zaksięgowane w aktywach w pierwotnym ujęciu. Rezerwy związane z pozabilansowymi instrumentami finansowymi, zobowiązaniami finansowymi oraz zobowiązaniami o charakterze gwarancyjnym lub sporami ujmowane są w pasywach. Należności, które utraciły wartość są odpisywane w całości lub w części, a odpowiednia rezerwa jest założona na kwotę straty w przypadku, gdy wszystkie dostępne Bankowi środki odzyskiwania należności lub gwarancji zawiodły, lub gdy dochodzi do zrzeczenia się należności w całości lub w części.

Kontrahenci, dla których utrata wartości nie została uznana na poziomie indywidualnym, są oceniani pod względem ryzyka na podstawie portfela o podobnych cechach. Ocena ta opiera się na systemie wewnętrznego ratingu, który bazuje na danych historycznych, w razie konieczności dostosowywanych tak, aby odzwierciedlały okoliczności przeważające w dacie bilansowej.

Trwała utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Utrata wartości aktywów dostępnych do sprzedaży (które składają się głównie z papierów wartościowych) ujmowana jest indywidualnie, jeżeli istnieje obiektywny dowód utraty wartości w wyniku jednego lub wielu zdarzeń, który wystąpił od momentu nabycia.

Straty z tytułu utraty wartości na papierach wartościowych o dochodzie zmiennym ujmowane są jako składnik przychodów w „Zysk/strata netto na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży” i nie mogą być odwracane poprzez rachunek zysków i strat do momentu sprzedaży tych papierów. Każde kolejne zmniejszenie wartości godziwej stanowi dodatkową stratę z tytułu utraty wartości ujmowaną w rachunku zysków i strat.

Straty z tytułu utraty wartości na papierach wartościowych o dochodzie stałym ujmowane są w „Koszcie ryzyka” oraz nie mogą być odwracane poprzez rachunek zysków i strat w przypadku wzrostu wartości godziwej, która obiektywnie wiąże się ze zdarzeniem zaistniałym po ujęciu ostatniej utraty wartości.

3.3.1.3. Kredyty z zaległymi ratami, niezależnie od tego czy utraciły wartość, oraz powiązane lub pozostałe zabezpieczenia

Poniższa tabela przedstawia, w zakresie rachunkowości, wartości bilansowe aktywów finansowych przeterminowanych, które nie utraciły wartości (długość przeterminowania), aktywa, które utraciły wartość oraz powiązane lub pozostałe zabezpieczenia. Poniższe kwoty określono przez utworzenie rezerwy na podstawie portfela.

Tabela 6. Kredyty z zaległymi ratami, niezależnie od tego czy utraciły wartość, oraz powiązane lub pozostałe zabezpieczenia.

W milionach euro	Terminy zapadalności zaległych kredytów,					Aktywa i zobowiązania, które utraciły wartość objęte rezerwami	Kredyty i zobowiązania razem	Zabezpieczenie otrzymane w odniesieniu do zaległych kredytów, które nie	Zabezpieczenie otrzymane w odniesieniu do aktywów razem, które utraciły wartość
	Razem	pomiedzy		180 a 1 rokiem	Ponad 1 rok				
		do 90 dni	90 a 180 dni						
aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyłączeniem papierów wartościowych o dochodzie zmiennym)	7	7	-	-	-	-	7	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (z wyłączeniem papierów wartościowych o dochodzie zmiennym)	3	3	-	-	-	348	351	-	3
Kredyty i należności wobec instytucji kredytowych	371	351	3	1	16	491	862	173	278
Kredyty i należności wobec klientów	15 212	14 380	519	84	229	20 746	35 958	8 818	10 042
Aktywa przeterminowane, rezerwy netto na indywidualne utraty wartości	15 593	14 741	522	85	245	21 585	37 178	8 991	10 323
Zobowiązania finansowe						802	802		303
Zobowiązania o charakterze gwarancyjnym						1 153	1 153		441
Pozabilansowe zobowiązania w sytuacji nieregularnej, rezerwy netto						1 955	1 955		744
RAZEM	15 593	14 741	522	85	245	23 540	39 133	8 991	11 067

3.3.1.4. System wewnętrznego ratingu

Grupa BNP Paribas stosuje zaawansowaną metodę wewnętrznych ratingów (IRBA) w odniesieniu do ryzyka kredytowego dla takich klas aktywów jak: klienci detaliczni, kraje, instytucje, korporacje oraz kapitał własny, aby obliczyć nadzorcze wymogi kapitałowe dla Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej, bankowości detalicznej we Francji, części Personal Finance oraz usług związanych z papierami wartościowymi świadczonych przez BNP Paribas Fortis i BNP Paribas Securities Services (BP2S). W przypadku pozostałych pionów biznesowych, do wyliczenia kapitału regulacyjnego w oparciu o ratingi zewnętrzne wykorzystuje się metodę standardową NUK. Każdy kontrahent oceniany jest wewnętrznie przez grupę za pomocą tych samych metod, niezależnie od sposobu wyliczania nadzorczych wymogów kapitałowych.

Istnieje 12 stopniowa skala ratingu kontrahentów. Dziesięć obejmuje klientów wykonujących zobowiązania z oceną kredytową w przedziale „doskonała” do „bardzo niepokojąca”, a dwa pozostałe dotyczą klientów nie wykonujących zobowiązań, według definicji nadzoru bankowego. Ratingi przyznawane są przynajmniej raz do roku w związku z procesem zatwierdzania kredytu, z wykorzystaniem łącznej wiedzy pracowników linii biznesowych oraz pracowników GRM zajmujących się ryzykiem kredytowym, którzy przeprowadzają kontrolną analizę. Analitycy kredytowi biorą również pod uwagę ratingi zewnętrzne, jeżeli takowe istnieją, bazując na odniesieniach skali ratingu wewnętrznego w porównaniu do ratingu zewnętrznego bazującego na prawdopodobieństwie niewykonania zobowiązania dla każdego ratingu. Wewnętrzny rating Banku dla ekspozycji jest niekoniecznie identyczny z ratingiem zewnętrznym, nie istnieje również bezpośredni związek pomiędzy zewnętrznym ratingiem „ocena inwestycyjna” (1) a ratingiem wewnętrznym równym lub wyższym niż 5.

Stratę z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) określa się przy użyciu modeli statystycznych uwzględniając najwyższy poziom szczegółowości, lub korzystając z opinii ekspertów bazujących na porównywalnych wartościach, zgodnie z procesem podobnym do procesu używanego do określenia ratingu kontrahenta. (2) Nowa Umowa Kapitałowa (NUK) definiuje stratę z tytułu niewykonania zobowiązania jako stratę, którą Bank poniósłby w przypadku niewykonania przez kontrahenta zobowiązań w czasach kryzysu gospodarczego. Do celów analizy porównawczej ekspozycji niedetalicznych, ratingi wewnętrzne porównuje się z ratingami zewnętrznymi wielu agencji w oparciu o powiązania pomiędzy skalą ratingów wewnętrznych i zewnętrznych. Około 10 do 15% klientów korporacyjnych grupy posiada rating zewnętrzny, a porównanie ukazuje konserwatywne podejście do ratingu wewnętrznego.

3.3.1.5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe według klas i ratingu wewnętrznego

Portfel klientów korporacyjnych

Poniższa tabela przedstawia podział korporacyjnych kredytów i zobowiązań według ratingu wewnętrznego (klasy aktywów: klienci korporacyjni, rządy i banki centralne oraz instytucje) oraz kredytów i zobowiązań detalicznych wszystkich linii biznesowych grupy korzystających z zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów. W przypadku korporacyjnych kredytów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2010 roku, ekspozycja wyniosła 721 miliardów euro ryzyka kredytowego brutto w porównaniu do 710 miliardów euro na dzień 31 grudnia 2009 roku. Ekspozycja ta dotyczy Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej, bankowości detalicznej we Francji, BeLux Retail Banking oraz usług w zakresie papierów wartościowych świadczonych przez BNP Paribas Securities Services (BP2S) w ramach obszaru Investment Solutions.

Natomiast w odniesieniu do portfela detalicznego na dzień 31 grudnia 2010 roku, ekspozycja wyniosła 198 miliardów euro w porównaniu do 184 miliardów euro na dzień 31 grudnia 2009 roku, i dotyczyła głównie bankowości detalicznej we Francji, BeLux Retail Banking oraz spółek zależnych Personal Finance w Europie Zachodniej udzielających kredyty konsumenckie.

Tabela 7. Kredyty dla firm i zobowiązania według ratingu wewnętrznego i w podziale na klasy aktywów oraz ekspozycja detaliczna linii biznesowych przy wykorzystaniu zaawansowanej metody ratingów wewnętrznych.

W milionach euro	Klasa aktywów	Rating wewnętrzny											Razem
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Portfel klientów korporacyjnych	Rządy i banki centralne	144 682	13 682	1 450	5 923	4 218	1 580	1 850	574	169	203	31	174 362
	Instytucje	25 259	29 934	18 890	7 037	7 442	3 337	3 460	1 804	946	863	919	100 104
	Klienci korporacyjni	10 280	62 360	55 959	69 439	73 445	76 646	55 747	19 894	4 307	6 037	9 072	446 141
Portfel klientów detalicznych	Kredyty hipoteczne		23 388	10 679	11 460	24 094	13 298	7 548	640	1 324	708	146	94 209
	Ekspozycje odnawialne		900	1 698	4 632	5 129	5 114	5 055	1 716	1 070	1 438	1 446	28 656
	Pozostałe ekspozycje	2	3 774	3 906	6 193	15 252	14 075	13 898	7 115	3 440	3 031	2 847	75 439

3.3.1.6. Metoda standardowa

Dla ekspozycji w metodzie standardowej, BNP Paribas stosuje ratingi zewnętrzne przyznawane przez agencje ratingowe Standard & Poor's, Moody's i Fitch. Ratingi te są odwzorowane w odpowiednie poziomy jakości kredytowej zgodnie z wymogami NUK oraz wytycznymi francuskiego nadzoru bankowego (Autorité de Contrôle Prudentiel). W

przypadku braku możliwego do bezpośredniego zastosowania ratingu zewnętrznego, rating niezabezpieczonego długu emitenta, jeśli jest dostępny, można w niektórych przypadkach uzyskać z bazy zewnętrznej oraz wykorzystać przy wyznaczaniu aktywów ważonych ryzykiem.

Poniższa tabela przedstawia podział kredytów i zobowiązań wszystkich linii biznesowych grupy według ratingu kredytowego kontrahenta dokonany za pomocą metody standardowej. Na dzień 31 grudnia 2010 roku, ekspozycja ta wyniosła 378 miliardów euro ryzyka kredytowego brutto, w porównaniu do 377 miliardów na 31 grudnia 2009 roku.

Tabela 8. Podział ratingu kredytowego kredytów i zobowiązań linii biznesowych według metody standardowej.

Ekspozycje brutto w milionach euro	Rating zewnętrzny						Brak ratingu zewnętrznego	Razem
	od AAA do AA-	od A+ do A-	od BBB+ do BBB-	od BB+ do BB-	od B+ do B-	od CCC+ do D		
Rządy i banki centralne	11 516	1 947	1 829	2 299	990		1 037	19 618
Instytucje	22 219	574	1 124	651	245	0	2 404	27 217
Klienci korporacyjni	1 516	1 072	549	425	437	9	150 675	154 683
Klienci detaliczni							176 009	176 009

3.3.2. Ryzyko Kontrahenta

BNP Paribas narażony jest na ryzyko kontrahenta z tytułu transakcji przeprowadzanych na rynkach kapitałowych. Ryzykiem tym zarządza się poprzez powszechne stosowanie mechanizmu rozliczeń netto („close-out”) umów zabezpieczających oraz poprzez politykę zabezpieczeń. Zmiany w wartości ekspozycji Banku są uwzględniane w pomiarze pozagiełdowych instrumentów finansowych poprzez proces dostosowania kredytu.

Kompensacja to technika, z której Bank korzysta w celu ograniczenia ryzyka kontrahenta na transakcjach instrumentami pochodnymi. Bank korzysta przede wszystkim z mechanizmu rozliczeń netto („close-out”), która umożliwia zamknięcie wszystkich pozycji według bieżącej wartości rynkowej w przypadku niewywiązania się przez kontrahenta ze zobowiązań. Wszelkie kwoty należne wobec i od kontrahenta są kompensowane do momentu uzyskania kwoty należnej netto. Bank korzysta również z dwustronnej kompensaty strumieni pieniężnych w celu ograniczenia ryzyka kontrahenta z tytułu płatności w walutach obcych.

Pomiar ekspozycji kredytowej. Wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (EAD) dla ryzyka kontrahenta mierzy się przy pomocy procedury wewnętrznej oceny, która staje się częścią narzędzia służącego do oceny ryzyka kredytowego. Aby wycenić portfel handlowy, Bank korzysta z korekt wyceny z tytułu ryzyka kredytowego (CVA) uwzględniając ryzyko kontrahenta. Odzwierciedlają one potencjalną korektę wartości godziwej ekspozycji wobec kontrahenta w przypadku wartości dodatniej kontraktu, z uwzględnieniem prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, migracji jakości kredytowej oraz szacowanej stopy odzysku.

Wartość EAD z tytułu ryzyka kontrahenta mierzona jest na podstawie modeli wewnętrznych z uwzględnieniem zabezpieczeń na instrumentach pochodnych bezpośrednio w obliczaniu efektywnej dodatniej ekspozycji oczekiwanej (EEPE).

W przypadku, gdy ekspozycja nie jest obliczana za pomocą modeli wewnętrznych (około 3% ekspozycji łącznie) grupa wyznacza wartość EAD stosując metodę określania wartości rynkowej (Wartość bieżąca netto + Add-on)

Tabela 9. Wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (EAD) według metody obliczania.

31 grudnia 2010 r.

W milionach euro	Model wewnętrzny (EEPE)			Wartość bieżąca netto + Add-on			RAZEM
	IRBA (metoda	Metoda	Razem	IRBA (metoda	Metoda	Razem	
	wewnętrznych ratingów)	standardowa		wewnętrznych ratingów)	standardowa		
Instrumenty pochodne	59 491	67	59 558	13 094	3 401	16 495	76 053
Transakcje dotyczące finansowania papierów wartościowych oraz odroczone transakcje rozliczeniowe	13 715	3	13 718	2 544		2 544	16 262
RAZEM	73 206	70	73 276	15 638	3 401	19 040	92 315

3.3.2.1. Monitorowanie i kontrola ryzyka kontrahenta

Codziennie, potencjalne przyszłe ekspozycje są wyliczane przez system ValRisk i sprawdzane pod względem limitów zatwierdzonych dla danego kontrahenta. ValRisk umożliwia analitykom przeprowadzenie symulacji nowych transakcji oraz zmierzenie ich wpływu na ryzyko kontrahenta całego portfela - jest to podstawowe narzędzie w procesie zatwierdzania ryzyka.

3.3.3. Sekurytyzacja

Bank przeprowadza transakcje sekurytyzacyjne jako inicjator, sponsor i inwestor zgodnie z definicjami zawartymi w NUK.

Zgodnie z wymogami Dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych (CRD), aktywa podlegające sekurytyzacji w ramach własnych transakcji sekurytyzacyjnych, które spełniają kryteria kwalifikacyjne określone w NUK, w szczególności pod względem istotnego transferu ryzyka, są wykluczone z wyliczania kapitału regulacyjnego. Powyższe wyliczenie, bazujące na metodzie zewnętrznych ratingów, obejmuje wyłącznie pozycje Banku w procesie sekurytyzacji oraz zobowiązania udzielane następnie jednostce przeprowadzającej sekurytyzację.

Ekspozycje z tytułu sekurytyzacji własnej, które nie spełniają kryteriów kwalifikacyjnych określonych w NUK, pozostają w portfelu, do którego zostały pierwotnie przypisane. Wymóg kapitałowy oblicza się zakładając, że sekurytyzacja nie nastąpiła; zawarty jest w części dotyczącej ryzyka kredytowego.

Działania grupy w ramach powyższych ról opisano poniżej:

Tabela 10. Ekspozycje poddane sekurytyzacji oraz pozycje sekurytyzacji (posiadane lub nabyte) według roli

31 grudnia 2010 r.		
W milionach euro	Ekspozycje sekurytyzowane pochodzące z BNP Paribas	Zajmowana lub nabyta pozycja sekurytyzacji (EAD)
Rola BNP Paribas		
Inicjator	15 985	4 351
Sponsor	217	17 440
Inwestor	0	30 140
RAZEM	16 202	51 931

Sekurytyzacja przez pierwotnego właściciela należności (rola inicjatora według NUK)

W ramach codziennego zarządzania płynnością posiadane przez grupę aktywa o najniższej płynności można szybko przekształcić w aktywa płynne za pomocą sekurytyzacji kredytów (hipotecznych i konsumenckich) udzielonych klientom bankowości detalicznej oraz kredytów udzielonych klientom korporacyjnym.

Sponsor - sekurytyzacja w imieniu klienta

Linia biznesowa CIB Fixed Income prowadzi programy sekurytyzacji w imieniu swoich klientów. W ramach tych programów, spółkom celowym przyznaje się linie płynnościowe oraz, w stosownych przypadkach, gwarancje. Spółki celowe niekontrolowane przez grupę nie podlegają konsolidacji.

Sekurytyzacja w roli inwestora

Działalność sekurytyzacyjna grupy BNP Paribas jako inwestora (zgodnie z zasadami określonymi w NUK) prowadzona jest głównie przez CIB, Investment Solutions oraz BancWest, poza częściami portfela przejętymi od Fortis.

Tabela 11. Pozycje sekurytyzacji według metody obliczeniowej

W milionach euro	31 grudnia 2010 r.	
	Zajmowana lub nabyta pozycja sekurytyzacji (EAD)	Aktywa ważone ryzykiem
Podstawa wyliczenia		
IRBA (metoda wewnętrznych ratingów)	48 147	22 916
Metoda standardowa	3 784	2 288
RAZEM	51 931	25 204

Dla ocenionych pozycji sekurytyzacji grupa korzysta z ratingów zewnętrznych agencji ratingowych Standard & Poor's, Moody's i Fitch. Ratingi te są odwzorowane w odpowiednie poziomy jakości kredytowej zgodnie z wytycznymi francuskiego nadzoru bankowego.

3.3.4. Techniki ograniczające ryzyko kredytowe

Sposoby ograniczania ryzyka kredytowego (CRM) są brane pod uwagę zgodnie z zasadami określonymi w NUK. Skuteczność powyższych sposobów ocenia się w szczególności w warunkach charakterystycznych dla spowolnienia gospodarczego. W zakresie zgodnym z metodą ratingów wewnętrznych uwzględnia się gwarancje i zabezpieczenia, o ile spełniają określone warunki, poprzez zmniejszenie wskaźnika straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), który stosowany jest w transakcjach w księgach banku.

W zakresie zgodnym z metodą standardową, uwzględnia się gwarancje, o ile spełniają określone warunki, poprzez zastosowanie korzystniejszej wagi ryzyka gwaranta w odniesieniu do części zabezpieczonej ekspozycji dostosowanej pod względem niedopasowania walutowego i terminów zapadalności.

3.3.4.1. Metoda wewnętrznych ratingów - portfel klientów korporacyjnych

Poniższa tabela przedstawia portfel klientów korporacyjnych w podziale (według klas aktywów NUK) na ograniczenie ryzyka wynikające z zabezpieczeń i gwarancji związanych z portfelem kredytów i zobowiązań kredytowych wobec wszystkich linii biznesowych grupy, z wykorzystaniem metody ratingów wewnętrznych.

Na 31 grudnia 2010, roku gwarancje na pozycje sekurytyzacji wyniosły 5,1 miliarda euro. Gwarancje rządu belgijskiego na transzę uprzywilejowaną spółki celowej RPI wyniosły 4,8 miliarda euro.

Tabela 12. Portfel klientów korporacyjnych w podziale na klasy aktywów według NUK technik ograniczania ryzyka dla linii biznesowych korzystających z metody ratingów wewnętrznych.

W milionach euro	31 grudnia 2010 r.			
	Ograniczanie ryzyka			Gwarancje i zabezpieczenia razem
Ekspozycja razem	Gwarancje i derywaty kredytowe	Zabezpieczenia	Gwarancje i zabezpieczenia razem	
Rządy i banki				
centralne	174 362	5 106	31 523	36 630
Klienci korporacyjni	446 141	80 885	72 338	153 223
Instytucje	100 104	4 903	10 228	15 131
RAZEM	720 607	90 894	114 089	204 984

3.3.4.2. Metoda standardowa - portfel klientów korporacyjnych

Poniższa tabela przedstawia portfel klientów korporacyjnych w podziale (według klas aktywów NUK) na ograniczenie ryzyka wynikające z zabezpieczeń i gwarancji związanych z portfelem kredytów i zobowiązań kredytowych wobec wszystkich linii biznesowych grupy, z wykorzystaniem metody standardowej.

Tabela 13. Portfel klientów korporacyjnych w podziale na klasy aktywów według NUK technik ograniczania ryzyka dla linii biznesowych korzystających z metody standardowej.

W milionach euro	Ekspozycja razem	Ograniczanie ryzyka		Gwarancje i zabezpieczenia razem
		Gwarancje i derywaty kredytowe	Zabezpieczenia	
Rządy i banki centralne	19 618		40	40
Klienci korporacyjni	154 683	761	7 921	8 682
Instytucje	27 217	254	143	397
RAZEM	201 518	1 015	8 104	9 119

3.4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe powstaje głównie w wyniku działalności handlowej prowadzonej przez zespoły Fixed Income i Equity wspólnie z Bankowością Korporacyjną i Inwestycyjną, oraz obejmuje różnorodne czynniki ryzyka związane z różnymi instrumentami bazowymi np. stopami procentowymi, kursami wymiany, akcjami, towarami, ryzykiem spreadów kredytowych oraz wahaniami zmienności i korelacji.

System zarządzania ryzykiem rynkowym ma na celu śledzenie i kontrolowanie ryzyka rynkowego zapewniając jednocześnie, że funkcje kontrolne są całkowicie niezależne od linii biznesowych.

Za wyznaczanie i śledzenie limitów odpowiedzialne są kolejno Komitet ds. Ryzyka Rynków Kapitałowych (CMRC), Dyrektor linii biznesowej oraz Dyrektor odpowiadający za trading.

Limity mogą być zmieniane na stałe lub tymczasowo, zgodnie z uprawnieniami jednostek odpowiedzialnych i obowiązującymi procedurami. W ramach zarządzania ryzykiem rynkowym GRM odpowiada za zdefiniowanie, pomiar i analizę wrażliwości na poszczególne czynniki ryzyka oraz pomiar i kontrolę wartości narażonej na ryzyko (VaR), która jest globalnym wskaźnikiem potencjalnych strat.

3.4.1. Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stóp procentowych z tytułu transakcji handlowych na rodzimych rynkach detalicznych (Francja, Włochy, Belgia i Luksemburg) oraz w ramach międzynarodowej bankowości detalicznej, przez wyspecjalizowane podmioty zależne świadczące usługi finansowe, linie biznesowe zarządzające oszczędnościami w obszarze Investment Solutions oraz departamenty bankowości korporacyjnej w obszarze CIB są zarządzane centralnie przez ALM-Treasury za pomocą odrębnego portfela obejmującego określone grupy klientów. ALM-Treasury zarządza również ryzykiem stopy procentowej z tytułu kapitału własnego Banku i inwestycji w odrębnym rejestrze obejmującym kapitały własne i inwestycje. Transakcje zawarte przez linie biznesowe BNP Paribas są przenoszone do ALM-Treasury poprzez transakcje wewnętrzne lub poprzez kredyty i pożyczki między liniami biznesowymi i ALM-Treasury. ALM-Treasury odpowiada za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej związanym z powyższymi transakcjami.

W kalkulacji luk stopy procentowej w księdze bankowej dla opcji wbudowanych obliczane są ekwiwalenty delta. Terminy zapadalności zaległych aktywów określa się w oparciu o umowne cechy transakcji oraz zachowanie klienta w ujęciu historycznym. W przypadku produktów bankowości detalicznej modele zachowań bazują na danych historycznych oraz badaniach ekonometrycznych. Modele dotyczą wcześniejszych spłat, rachunków bieżących o saldach dodatnich i ujemnych oraz rachunków oszczędnościowych. Teoretyczne terminy zapadalności kapitału własnego określa się zgodnie z wewnętrznymi założeniami.

Wrażliwość przychodów na zmiany stóp procentowych to jeden z głównych wskaźników używanych przez grupę w analizie ogólnego ryzyka stopy procentowej zarówno na szczeblu lokalnym jak i grupy. Wrażliwość przychodów obliczana jest w całej księdze bankowej, w tym również dla poszczególnych portfeli klientów, kapitałe własnym, z wyłączeniem działalności rynkowej, oraz dla wszystkich walut, z których korzysta grupa. Powyższe

podejście opiera się na uzasadnionych założeniach weryfikowanych na przestrzeni ostatniego roku.

Wskaźnik wrażliwości przychodów przedstawiono w poniższej tabeli: Na przestrzeni jednego roku ekspozycja na ryzyko stopy procentowej jest ograniczona: wzrost o 100 punktów bazowych wzdłuż krzywej dochodowości spowodowałby spadek przychodów grupy o mniej niż 0,1% (we wszystkich walutach łącznie).

Tabela 14. Wrażliwość przychodów wobec ogólnego ryzyka stopy procentowej w oparciu o wzrost stopy procentowej o 100 punktów bazowych.

W milionach euro	31 grudnia 2010 r.		
	Euro	Pozostałe waluty	Razem
Wrażliwość przychodów za 2011	(44)	5	(39)

3.4.2. Zaangażowanie kapitałowe w portfelu bankowym

Udziały kapitałowe grupy poza portfelem handlowym to papiery wartościowe przenoszące podporządkowane roszczenie rezydualne do majątku lub dochodów emitenta lub posiadające podobne znaczenie gospodarcze. Są to:

- akcje notowane i nie notowane na giełdach oraz jednostki funduszy inwestycyjnych;
- opcje wbudowane w obligacje zamienne i obligacje obowiązkowo zamienne;
- opcje kapitałowe;
- obligacje podporządkowane w znacznym stopniu;
- udzielone zobowiązania i zabezpieczenia związane z udziałami kapitałowymi; oraz
- udziały w spółkach wyliczone na podstawie metody praw własności.

Tabela 15. Ekspozycje na ryzyko związane z inwestycjami kapitałowymi.

W milionach euro	31 grudnia 2010 r.
Metoda modelu wewnętrznego	13 797
Akcje notowane	4 529
Pozostałe ekspozycje kapitałowe	5 994
Private equity w zróżnicowanych portfelach	3 274
Metoda Simple Risk Weighted Approach	658
Akcje notowane	5
Pozostałe ekspozycje kapitałowe	82
Private equity w zróżnicowanych portfelach	571
Metoda standardowa	1 427
RAZEM	15 883

3.5. Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym podlega ścisłym uregulowaniom:

- NUK, zgodnie z którą wymagana jest alokacja kapitału na ryzyko operacyjne;
- Regulacją 97-02 CRBF z późniejszymi zmianami, zgodnie z którą wymagane jest wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem, który obejmuje wszystkie rodzaje ryzyka oraz system kontroli wewnętrznej, który zapewnia skuteczność i jakość wewnętrznych działań Banku, wiarygodność informacji wewnętrznych i zewnętrznych, bezpieczeństwo transakcji oraz przestrzeganie prawa, przepisów i polityk wewnętrznych.

Aby spełnić ten podwójny wymóg pomiaru i zarządzania ryzykiem operacyjnym, BNP Paribas opracował pięciostopniowy proces wielokrotnego zarządzania ryzykiem:

- identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego;
- określenie, wdrożenie i monitorowanie kontroli stałych, w tym procedur, kontroli oraz wszystkich elementów organizacyjnych mających wspomóc kontrolę ryzyka, takich jak podział zadań, zarządzanie zezwoleniami itp.

- tworzenie miar ryzyka oraz obliczanie wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego;
- raportowanie i analiza informacji nadzorczych związanych z procesem stałej kontroli operacyjnej;
- zarządzanie systemem poprzez określenie struktury zarządczej, obejmującej członków zarządu, przygotowanie planów działania oraz ich monitorowanie.

Odpowiedni wymóg kapitałowy obliczany jest dla każdego podmiotu prawnego w zakresie konsolidacji ostrożnościowej grupy BNP Paribas. Kwota aktywów ważonych ryzykiem obliczana jest przez pomnożenie wymogu kapitałowego przez 12,5.

BNP Paribas stosuje metodę hybrydową łączącą zaawansowaną metodę pomiaru (AMA), metodę standardową oraz metodę podstawowego wskaźnika.

Przed fuzją z Fortisem, Grupa stosowała zaawansowaną metodę pomiaru w większości ważnych jednostek każdego obszaru lub w jednostkach operacyjnych bankowości detalicznej. Powyższe obejmuje głównie bankowość detaliczną we Francji, bankowość korporacyjną i inwestycyjną oraz Investment Solutions.

Jednostki będące w trakcie wdrażania zaawansowanej metody pomiaru, takie jak BNL Spa, obecnie stosują metodę standardową. Niektóre mniejsze jednostki o niewielkim znaczeniu początkowo stosujące zaawansowaną metodę pomiaru, obecnie stosują metodę standardową.

Metoda podstawowego wskaźnika stosowana jest jedynie w niewielu sytuacjach, np. nowo nabyte podmioty, podmioty konsolidowane proporcjonalnie (spółki osobowe), lub podmioty w niektórych krajach rozwijających się.